

Briuselis, 2015 05 22
COM(2015) 214 final

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI
pagal Tarybos direktyvos 2006/112/EB 395 straipsnį

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI

pagal Tarybos direktyvos 2006/112/EB 395 straipsnį

1. PAGRINDINIAI FAKTAI

Pagal 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (toliau – PVM direktyva) 395 straipsnį Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali vieningai leisti bet kuriai valstybei narei imtis specialių priemonių, nukrypstant nuo šios direktyvos nuostatų, kad būtų supaprastinta PVM rinkimo procedūra arba užkirstas kelias tam tikrų formų mokesčių slėpimui ar sukčiavimui. Kadangi pagal tą procedūrą numatomos nuo bendrų PVM sistemos principų nukrypti leidžiančios nuostatos, laikantis nuoseklių Europos Teisingumo Teismo sprendimų¹ tokios nukrypti leidžiančios nuostatos turėtų būti ribotos taikymo srities ir proporcingos.

Raštu (Komisijoje šis raštas įregistruotas 2015 m. vasario 12 d.) Italija paprašė leisti taikyti priemonę, kuria nukrypstama nuo PVM direktyvos 193 straipsnio. Vadovaudamasi tos direktyvos 395 straipsnio 2 dalimi 2015 m. kovo 16 d. raštu Komisija pranešė kitoms valstybėms narėms apie Italijos prašymą. 2015 m. kovo 17 d. raštu Komisija pranešė Italijai, kad turi visą, jos nuomone, prašymui įvertinti reikalingą informaciją.

Italija prašo leisti vadinamiesiems stambiams mažmenininkams toliau taikyti visų tiekiamų prekių atvirkštinio apmokestinimo tvarką.

2. ATVIRKŠTINIS APMOKESTINIMAS

Pagal PVM direktyvos 193 straipsnį asmuo, kuriam tenka prievolė mokėti PVM, yra prekes tiekiantis ar paslaugas teikiantis apmokestinamasis asmuo. Pagal atvirkštinio apmokestinimo tvarką atsakomybę siekiama perkelti apmokestinamajam asmeniui, kuriam tiekiamos prekės.

3. PRAŠYMAS

Italija pagal PVM direktyvos 395 straipsnį prašo, kad Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, leistų taikyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo PVM direktyvos 193 straipsnio ir kuri susijusi su atvirkštinio apmokestinimo tvarkos taikymu vadinamiesiems stambiams mažmenininkams, t. y. didiesiems prekybos centrams, prekybos centrams ir didelių nuolaidų parduotuvėms, kurios būtų nustatomos pagal jų veiklos kodus, tiekiamoms prekėms. Nukrypti leidžianti nuostata būtų taikoma visų rūšių vartojimo prekėms, tiekiamoms šiems stambiams mažmenininkams ir skirtoms parduoti galutiniams vartotojams. Priemonė Italijoje dar neįsigaliojo, nes jai turi būti suteiktas Tarybos leidimas.

4. KOMISIJOS NUOMONĖ

Kai Komisija gauna prašymus pagal 395 straipsnį, ji juos išnagrinėja, siekdama užtikrinti, kad būtų įvykdytos pagrindinės tokių prašymų patenkinimo sąlygos, t. y. ji nustato, ar dėl siūlomos specialios priemonės apmokestinimo tvarka taps paprastesnė

¹ Žr., pvz., bylos C 489/09 27 punktą.

apmokestinamiesiems asmenims ir (arba) mokesčių administratoriams, arba ar pasiūlymu užkertamas kelias tam tikrų rūšių mokesčių slėpimui ar vengimui. Šiuo atžvilgiu Komisija visada laikėsi riboto, atsargaus požiūrio, siekdama užtikrinti, kad nukrypti leidžiančiomis nuostatomis nebūtų trikdomas bendros PVM sistemos veikimas, kad jų taikymo sritis būtų ribota, jos būtų reikalingos ir proporcingos.

Bet kokia nuo mokėjimo dalimis sistemos nukrypti leidžianti nuostata gali būti tik kraštutinė ir nepaprastoji priemonė įrodytais sukčiavimo atvejais; taip pat turi būti teikiamos garantijos dėl nustatytos nukrypti leidžiančios nuostatos būtinumo ir išimtinio pobūdžio, priemonės trukmės ir ypatingo atitinkamų produktų pobūdžio. Atvirkštinio apmokestinimo procedūra neturėtų būti sistemingai naudojama siekiant kompensuoti nepakankamą valstybės narės mokesčių administratorių vykdomą priežiūrą.

Tokiomis aplinkybėmis reikėtų prisiminti, kad Komisija visada laikėsi politikos svarstyti nukrypti leidžiančias nuostatas dėl atvirkštinio apmokestinimo tvarkos tik tada, kai tuo pačiu metu minėtos prekės negali pasiekti galutinių vartotojų, silpnas mokesčių mokėtojas verslo grandinės pradžioje pakeičiamas patikimu mokesčių mokėtoju, nėra pavojaus, kad sukčiavimas persikels į mažmeninės prekybos lygmenį arba į kitas valstybės nares, kurios tokios tvarkos netaiko.

Prašymas pagrįstas Italijos pateiktais makroekonominiais duomenimis, iš kurių matyti, kad mokesčių slėpimo mastas mažmeninės prekybos sektoriuje būtų apytiksliai 11 % mažesnis negu ekonomikoje apskritai (16,04 %, palyginti su 27,12 %). Perkeldama atsakomybę daliai mažmeninės ekonomikos (t. y. stambiams mažmenininkams), Italija tikisi, kad PVM pajamos padidės.

Pirma, Komisija turi priežasčių abejojti, kad toks bendras ir neskiriamasis atvirkštinio apmokestinimo tvarkos taikymas labai dideliui kiekiui produktų, šiuo atveju iš esmės skirtų galutiniam vartojimui, vis dar galėtų būti laikomas specialiąja priemone pagal PVM direktyvos 395 straipsnį.

Be to, reikėtų atkreipti dėmesį, kad tiek, kiek būtina, nebuvo atskleistas nei galimų specifinių sukčiavimo problemų, susijusių su stambių mažmenininkų sektoriaus tiekėjais (dalis jų ir patys yra didelės arba vidutinės bendrovės), pobūdis, nei mastas. Dėl to nėra įtikinama, kad atvirkštinio apmokestinimo tvarka būtų tinkama priemonė šiuo atveju, nes ši tvarka, nors galbūt ir tinkama, pvz., karuselinio sukčiavimo atveju, negali padėti kovoti su visų formų sukčiavimu (kaip antai šešėline ekonomika, kuri egzistuoja ir be jokių PVM prievolių vykdymo) arba, bendrai paėmus, su kitomis PVM nesurinkimo priežastimis. Šiomis aplinkybėmis Komisija rimtai abejoja, ar prašoma priemonė turėtų teigiamą poveikį, kurio tikisi Italijos institucijos.

Be to, Italijos institucijos neparodė, kad minėtos prekės yra tokios prekės, kurių auditas įprastinėmis kontrolės priemonėmis neįmanomas ir dėl to pagrįstai reikėtų taikyti atvirkštinio apmokestinimo tvarką.

Kai gana didelėje vartotojų rinkos dalyje atsakomybė už visos PVM sumos už galutiniam vartojimui skirtas prekes sumokėjimą perkeliama į mažmeninės prekybos lygmenį, panašu, kad tokia priemonė sukčiavimas taip pat bus perkeliama į mažmeninės prekybos lygmenį be jokios garantijos, kad tai galiausiai turės teigiamą poveikį. Be to panašu, kad šia priemone sukčiavimas bus perkeliamas į kitas valstybės nares, nes pagal atvirkštinio apmokestinimo tvarką bus sudarytos sąlygos įsigyti PVM neapmokestintų prekių, ketinant jas parduoti juodojoje rinkoje bet kurioje Europos Sąjungos vietoje.

Atsižvelgusi į šiuos argumentus, Komisija laikosi požiūrio, kad nukrypti leidžiančios nuostatos taikymas šioje srityje nėra pagrįstas.

5. IŠVADA

Remdamasi išdėstytais argumentais, Komisija Italijos prašymui nepritaria.